

Landbruks- og matdep.	
Saksnr.: 08/1973	Doknr.: 106
Mottatt: 24 DES 2009 ASR/AA	
Saksbehandler:	Arkiv: 410
Kopier:	Avskrift:

Landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007 Dep

0030 OSLO

22.12.2009

Deres ref.:

Saksbehandler: Leiv Berge
Direkte innvalg:

Saksnr. 09/8776-4
Løpenr. 47995/09
Arkivnr. V60 &00

MELDING OM POLITISK VEDTAK - FORSLAG TIL VERNEHJEMMEL I JORDLOVEN

Det er i Fylkesutvalget den 15.12.2009 fattet følgende vedtak i sak 174/09 Vernehjemmel i jordloven:

1. Rogaland fylkeskommune viser til bestemmelsene i Plan- og bygningsloven og mener at disse i dag er det bærende redskap for kommunene, regional planmyndigheter og statlige etater i arbeidet med å ta vare på høgproduktive landbruksareal.
2. Dersom det likevel blir innført vernehjemmel i jordloven forutsetter Rogaland fylkeskommune at loven åpner for mulighet til lokal/regional forvaltning av søknader om fritak fra forbudet i §14 1.ledd, der det ligger til rette for det og kommunen selv ønsker det.

Vedtaket ble gjort med 9 mot 6 stemmer. Mindretallet stemte for fylkesrådmannens forslag til vedtak.

Saksprotokoll samt fylkesrådmannens saksforelegg følger vedlagt.

Med hilsen
Regionalplanseksjonen

Leiv Berge
rådgiver

Kopi: Fylkesmannen i Rogaland, pb. 59, 4001 Stavanger

POSTADRESSE
Sentrum Postboks 130
4001 Stavanger

BESØKSADRESSE
Arkitekt Eckhoffsgt. 1
4010 Stavanger

TELEFON
51 51 66 00

TELEFAKS
51 51 68 90

BANKGIRO: 3201.05.50520

E-POST: firmapost@rogfk.no

INTERNETT: www.rogaland.no

ROGALAND
FYLKESKOMMUNE

Saksprotokoll

Utvalg: Fylkesutvalget
Møtedato: 15.12.2009
Sak: 174/09

Resultat: Annet forslag vedtatt

Arkivsak: 09/8776

Tittel: SAKSPROTOKOLL: VERNEHJEMMEL I JORDLOVEN

Behandling:

Det ble protokollert:

Ola Ingvaldstad, FrP fremmet følgende fellesforslag på vegne av H, FrP, KrF:

- .1 Som innstillingens pkt. 1.
- .2 Dersom det likevel blir innført vernehjemmel i jordloven forutsetter Rogaland fylkeskommune at loven åpner for mulighet til lokal / regional forvaltning av søknader om fritak fra forbudet i §14, 1. ledd, der det ligger til rette for det og kommunen selv ønsker det.

Votering:

Innstillingen pkt 1 tiltres enstemmig.

Fellesforslaget pkt. 2 tiltres med 9 mot 6 stemmer (AP, SP, V, SV) som ble avgitt for innstillingens pkt. 2 og 3.

Vedtak:

- .1 Rogaland fylkeskommune viser til bestemmelsene i Plan- og bygningsloven og mener at disse i dag er det bærende redskap for kommunene, regional planmyndigheter og statlige etater i arbeidet med å ta vare på høgproduktive landbruksareal.
- .2 Dersom det likevel blir innført vernehjemmel i jordloven forutsetter Rogaland fylkeskommune at loven åpner for mulighet til lokal / regional forvaltning av søknader om fritak fra forbudet i §14, 1. ledd, der det ligger til rette for det og kommunen selv ønsker det.

17/12-09
D. Holte

FYLKESRÅDMANNEN I ROGALAND

Fylkesutvalget

Saksnr.: FU-174/09

Møtedato: 15.12.2009

VERNEHJEMMEL I JORDLOVEN

Saksgang: Møtesaksnr.: Utvalg:
174/09 FU

Møtedato:
15.12.2009/

Votering:

Innstilling:

1. Rogaland fylkeskommune viser til bestemmelsene i Plan- og bygningsloven og mener at disse i dag er det bærende redskap for kommunene, regional planmyndigheter og statlige etater i arbeidet med å ta vare på høgproduktive landbruksareal.
2. Rogaland fylkeskommune mener at den foreslåtte endringen av jordloven som åpner for å vurdere opprettelse av særskilte jordvernområder kan være et nødvendig supplement til gjeldende regional- og kommuneplaner for å sikre bevaring av landets matjord der denne er gjenstand for et sterkt utbyggingspress.
3. Rogaland fylkeskommune vil tilrå at loven åpner for mulighet til lokal forvaltning av søknader om fritak fra forbudet i §14, 1.ledd, der det ligger til rette for det og kommunen selv ønsker det.

Saksutredning:

VERNEHJEMMEL I JORDLOVEN

Trykte vedlegg: Landbruks- og matdepartementet høringsbrevet
2 Lovendringene

Utrykte vedlegg:

1. Bakgrunn:

Landbruks- og matdepartementet har sendt forslag om vernehjemmel i jordloven til høring.

Med bakgrunn i rapporten fra jordverngruppa om "Klimaskifte for jordvernet" utgitt av LMD den 08.01.2008 og rapport fra Statens landbruksforvaltning den 15.03.2009, har departementet konkludert med at Regjeringens målsettinger om reduksjon i avgangen av dyrket mark ikke nås. Det er videre lagt vekt på Riksrevisjonens påpeking av at produktive jordressurser ikke ivaretas slik Stortinget har forutsatt slik dette fremkommer i dokument 3:11 (2006-2007) om Bærekraftig arealplanlegging og arealdisponering i Norge.

Departementet konkluderer med at det er behov for nye tiltak for at målene om å redusere nedbygging av dyrket mark skal nås, samt at Riksrevisjonen påpeking om arealdisponeringen i landet skal kunne rettes opp.

2. Saksopplysninger og problemstillinger

2.1 Landbruksfylket Rogaland

Rogaland fylke er et av landets viktigste jordbruksfylker. Landbruket i Rogaland består av vel 5000 næringsbedrifter som utgjør:

- 1 million dekar jordbruksareal (10% av landets jordbruksareal)
- 18 % av landets melkeproduksjon
- 18 % av storfe kjøttproduksjon
- 20 % av saueholdet
- 25 % av svineproduksjonen
- 35 % av kylling/eggproduksjonen
- 86 % av tomatproduksjonen
-

Denne produksjonen er fundamentet for matsatsingen i fylket, for etablering og drift av Måltidets hus og er avgjørende for bosettingen i distriktene.

Hovedutfordringene for landbruket er at næringen er sårbar for megatrendene. Det er en sterkere avhengighet til utlandet som følge av internasjonalisering, det settes krav om betydelig effektivisering og ikke minst oppleves en sterkere sentralisering (melken flyter til Jæren). Landbruket har et økende ansvar for å produsere mat til en økende befolkning og det er en målsetting at selvforsyningsgraden i Norge skal ligge på dagens nivå som er ca. 50%. Et annet viktig moment for trivsel og

opplevelse for befolkningen og for reiselivet, er landbrukets betydning som bevarer av et åpent kulturlandskap.

Landbruket i Norge og i Rogaland er også sårbart fordi omfanget er begrenset og fagmiljøene er små. Garder legges ned, bla. som følge av utbyggingspress eller lønnsomhetsgrunner, med den konsekvens at det stadig blir færre bønder til å bære kompetansen i en næring der kunnskapskravet blir større og større.

2.2 Plan- og bygningsloven som styringsverktøy

Rogaland fylkeskommune har allerede tatt grep for å sikre en god arealutvikling i fylket gjennom regionvise fylkesdelplaner for samordnet areal- og transportplanlegging. Et viktig mål med disse planene er å sikre arealgrunnlaget for landbruksnæringen i fylket. Både Fylkesdelplan for langsiktig byutvikling på Jæren (FDP-J) og Fylkesdelplan for areal og transport på Haugalandet (FDP-H) er viktige plandokument som skal gi landbruksnæringen forutsigbarhet og trygge rammer for en framtidig drift. Langsiktig grense for landbruket slik dette er vist i FDP-J har i stor grad blitt respektert, men har også vært gjenstand for utfordringer i forbindelse med revisjon av kommuneplanene. Slike utfordringer er gjerne kommet som resultat av ønsket tettstedsutvikling og behov for nye vekstareal til bolig- og næringsformål, vegbygging, idrettsanlegg etc.

Både FDP-H og FDP-J er under revisjon. I den forbindelse vil det være aktuelt å vurdere innføring av juridisk bindende regionale planbestemmelser slik ny Plan- og bygningslov åpner for i §8-5. Regional planbestemmelse kan fastsette at det for et tidsrom av inntil ti år nedlegges forbud mot at det blir iverksatt særskilt angitte bygge- og anleggstiltak uten samtykke innenfor nærmere avgrensede geografiske områder, eller bestemt at slike tiltak uten slikt samtykke bare kan iverksettes i samsvar med godkjent arealplan etter denne lov. Slik bestemmelse kan være et svært egnet virkemiddel for å sikre de beste landbruksarealene over en tidsperiode i områder hvor regionalplan finnes.

Fylkesutvalget har i vedtak av 21.08.2008 besluttet at det skal lages en egen regionalplan for landbruket i Rogaland. Planprogrammet for dette arbeidet har vært til høring. Formålet med en egen regionalplan for landbruket er listet slik:

- Sette landbruket på den regionalpolitiske dagsorden
- Gi en samlet oversikt over status og utviklingstrender for landbruket
- Avklare handlingsrommet en har regionalt
- Avklare og prioritere tiltak som skal gjennomføres for å styrke landbruket
- Legge til rette for en differensiert landbrukspolitikk i fylket
- Medvirke til å styrke konkurranseevnen og kraften til landbruket i alle deler av fylket
- Skape begeistring for og i landbruket

Disse fylkesdelplanene/regionalplanene vil være viktige for all arealbruk i fylket og være førende for det handlingsrommet kommunene har i forhold til egen planlegging gjennom kommuneplanene. Det er erfaringstall som viser at nedbygging av jordbruksjord ville vært betydelig høyere om ikke overordnet myndighet hadde fremmet innsigelse i saker hvor vesentlige brudd med

fylkesdelplanene har oppstått. Eksempelvis ble det i siste revisjonsrunde (2006/2007) av kommuneplanene for Stavanger, Sandnes, Sola, Randaberg, Klepp, Time og Hå foreslått omdisponert i alt 5770 daa til ulike utbyggingsformål. Av dette ble 1400 daa (25%) tatt ut etter slike innsigelser, i hovedsak Fylkeslandbruksstyret, med begrunnelse i jordvernkonflikt med godkjent fylkesdelplan.

2.3 Arealutviklingen i sentrale landbruksområder

Til tross for nevnte planer og målsettinger har omdisponering av høyproduktive jordbruksareal i deler av Rogaland fortsatt i et tilsynelatende urovekkende tempo. Dessverre finnes ingen pålitelige tall for den faktiske årlige nedbyggingen og det er gjort forsøk på en tallfesting ut fra ulike registreringer. Det statistiske sentralregistret KOSTRA som kommunene rapporterer til er så vidt mangelfullt at det vanskelig kan trekkes eksakte konklusjoner ut fra dette. I forbindelse med revisjonsarbeidet for Fylkesdelplan for langsiktig byutvikling på Jæren ble det gjort en registrering for de fire storbykommunene på Nord-Jæren basert på analyser av digitale kartverk og databaser. I rapporten fra mai 2006 heter det om arealforbruket:

"Tallene for storbyområdet (4 kommuner) viser at det i perioden fra planen ble vedtatt frem til og med 2005 var et årlig arealforbruk på i gjennomsnitt 470 daa. Dersom vi i tråd med fylkesdelplanens prognoser for befolkningsvekst legger til grunn at 80% av det årlige arealforbruket skjer i storbyområdet, ligger arealforbruket i de fem første årene av fylkesdelplanens virketid på 60-70% av årlig prognostiserte arealforbruk. Gitt disse forutsetningene har det i de fem første årene av fylkesdelplanens virketid skjedd en sterkere arealøkonomisering enn det som lå til grunn for planen. Fylkesrådmannen vil imidlertid komme tilbake til utviklingen i de øvrige kommunene ved neste års rapportering av oppfølgingen av fylkesdelplanen.

Det er for tidlig å konkludere med hvorvidt denne tendensen vil holde ut planperioden, men det er grunn til å merke seg at denne sterke økonomiseringen med areal har foregått i en periode med sterk økonomisk vekst i regionen, noe som blant annet viser igjen i tallene for boligbygging. I fylkesdelplanens prognoser ble det lagt til grunn en årlig boligbygging innenfor hele planområdet på rundt 1750 boliger. Tallene for boligbygging i storbyområdet viser at det i de fire kommunene alene bygges et antall boliger som tilsvarer, eller ligger i overkant av fylkesdelplanens prognoser."

I de kommuner på Jæren som ikke omfattes av denne undersøkelsen, er det fylkesrådmannens inntrykk at resultatene over arealforbruk på langt nær viser samme positive svar. En kartlegging gjort av Fylkesmannen i Rogaland i rapporten "Byvekst og spredde tiltak i landbruksområda på Jæren" utgitt oktober 2008, viser et svært høyt nedbyggingstempo i og rundt dagens tettsteder. Selv om denne nedbyggingen skjer i områder som er godkjent til utbygging i FDP-J, knyttes bekymringene seg først og fremst til en manglende husholdning av de areal som var tenkt å vare helt fram til 2040. For enkelte tettsteder er 70-80% av arealene i gjeldende kommuneplaner disponert til utbyggingsformål allerede få år etter at fylkesdelplanen ble gjort gjeldende. Rundt noen av disse tettstedene er det nå et markert press fra kommunene og utbyggingsinteresser om å åpne for nye utbyggingsareal innenfor kjerneområdene for landbruk for å dekke arealbehovet. Det er en kjent sak at private utbyggingsinteresser inngår opsjonsavtaler med

grunneiere for å sikre tomteareal, også i kjerneområdene, når dette på sikt og etter press en gang blir frigitt til utbygging.

I kommende revisjoner av kommuneplanene synes det tydelig at omkamper om tettstedsutvidelsene vil bli tatt opp. At hovedgrepene rundt fylkesdelplanens langsiktige byutviklingsretninger, utbygging øst, enda ikke er kommet skikkelig i gang, vil forsterke kommunens ønsker å ta enda mer av de definerte kjerneområdene for landbruk for å dekke et kortsiktig utbyggingsbehov.

I Rogaland, enten det er Jæren, Karmøy, Tysvær, Vindafjord eller Rennesøy, gjelder dette omkamper om de mest høgproduktive jordbruksarealene i Norge som her står under press og der begrepet "kjerneområder landbruk" i disse fylkesdelplanene tilsynelatende ikke er tilstrekkelig for å oppnå nødvendig beskyttelse av den beste matjorda.

2.4 Vegbygging og dispensasjoner for enkelttiltak

En annen viktig faktor i dette nedbyggingspresset knyttes til de mange dispensasjonsvedtakene og infrastrukturtiltakene som skjer i fylket. Dispensasjon er å gi tillatelse til et tiltak som ikke er i samsvar med gjeldende arealbruk i kommuneplan eller reguleringsplan. Når dette skjer innenfor viktige jordbruksområder, enten i form av fradeling og bygging til bolig- eller næringsformål, eller det skjer i form av bruksendringer, skapes det virkninger som i sum og over tid bidrar til at landbruksnæringen må innordne seg andre interesser og dermed påføres dårligere driftsforhold.

I Rogaland gir kommunene gjennomgående for mange slike dispensasjoner i forhold til det som et livskraftig landbruk over tid kan akseptere. Ovennevnte rapport gjort av Fylkesmannen i Rogaland i kommunene på Jæren viser at det i perioden 2003-2006 ble gitt dispensasjon til 86% av alle søknader knyttet til landbruksfremmede tiltak. Totalt antall dispensasjonssøknader var 299. De langt fleste avslag kommer etter påklage fra Fylkesmannen og ikke etter avslag i kommunene. Et funn i denne undersøkelsen var at arealsnittet i hver dispensasjonssak medførte omdisponering av 2,4 daa Landbruk-, natur og friluftsområde (LNF-område) vist i kommuneplanen. Årlig gir dette en omdisponering på 137 daa LNF-areal i hovedsak innenfor kjerneområde landbruk. Over en tidsperiode vil en slik dispensasjonspraksis medføre alvorlig forstyrrelser i arbeidet for tilrettelegging av et rasjonelt og lønnsomt driftsmønster i gode landbruksområder. Det var fylkesmannens konklusjon i denne rapporten at kommunenes praksis er svært forskjellige og i enkelte kommuner for liberal i forhold til å nå jordvernmålsettingene.

Infrastrukturtiltak, særlig til vegbygging og gang-og sykkelveger er en aktuell problemstilling i skjæringspunktet mellom by-/tettstedsutvikling og jordvernet. Det er eksempler de siste årene på at byveksten nødvendiggjør store omkjøringsveger og det utløser krav om trygg framkommelighet for myke trafikanter. Et uheldig utslag er at slike prosjekt ofte etterlater seg stort "frynseareal" av jordbruksjord som etter utbyggingen arronderingsmessig er ubrukelig for effektiv landbruksdrift og som

dermed følger med i dragsuget til utbyggingsformålet. Også her er det nødvendig med markert innskjerping av planer og gjennomføring på alle nivå.

2.5 Departementets forslag til jordvernhjemmel

Landbruks- og matdepartementet foreslår en ny paragraf i jordloven med hjemmel til vern av matjordressursene ved at *"Kongen kan vedta at område med verdfull dyrka jord skal vernast som jordvernområde"*, jf ny §13 1.ledd.

Lovendringen følger som vedlegg.

Det er et paradoks, sier Statens landbruksforvaltning som leverte rapporten om jordvernhjemmelen, at områder vernet etter naturvernloven har sterkere vern mot nedbygging enn dyrka mark har. Ved å opprette jordvernområder i landet vil disse verneverdige arealene få samme sterke beskyttelse som naturvernområdene er gitt. Det skal likevel gis kriterier for å kunne vurdere opprettelse av et jordvernområde:

- arealene skal ha høy kvalitet til mat- eller fôrproduksjon
- arealene har eller kan få nasjonal eller regional betydning for matproduksjonen
- arealene skal være av en viss størrelse og må være sammenhengende
- arealene ligger i et område der det er eller kan ventes å bli utbyggingspress

Viktige jordbruksområder i Rogaland av nasjonal verdi vil ut fra dette kunne bli vurdert som jordvernområde. Vurderinger av eventuelle jordvernområder skal gjøres etter en nærmere kartlegging. Det er verdt å merke at departementet foreslår en egen saksbehandlingsregel om avveining mot andre samfunnsinteresser i vurderingen av opprettelse av jordvernområde. Med andre samfunnsinteresser forstås bl.a. behovet for verdiskaping, en effektiv areal- og ressursforvaltning og bevaring av biologisk mangfold.

I ny §14 foreslås det: *"I jordvernområde må dyrka jord ikke brukast til anna formål enn jordbruksproduksjon. Forbodet gjeld i alle tilfelle kor jorda ikkje vert nytta som vekstmedium for planteproduksjon eller hagebruk."* I dette ligger at oppføring av bygninger som er knyttet til driften, herunder våningshus, og bygging av driftsveier og gårdsveier, ikke blir regnet som jordbruksproduksjon i områder som er vernet.

Det er eksempler på at plassering av bl.a. nye driftsbygninger på dyrket mark har gitt arronderingsmessige uheldige konsekvenser for sammenhengende jordstykker og medført at unødvendig areal dyrket mark er tatt ut av produksjon. Det er behov for en tydelig presisering av begrepet "vekstmedium for planteproduksjon eller hagebruk". Det bygges opp store veksthusanlegg for blomster og grønnsaker der matjorda slik den er på stedet blir kjørt bort og erstattet med annen jordtype og kvalitet. Det er viktig at det gis ensartet forståelse om denne type fabrikkmessig landbruksproduksjon er innenfor de virksomheter som kan tillates i jordvernområde. De samme vurderinger bør gjøres i forhold til annen fabrikkmessig landbruksdrift som f.eks gris- og hønseproduksjon og pelsdyranlegg.

5. Fylkesrådmannens vurdering og konklusjon

Fylkesrådmannen vil legge til grunn viktigheten av et strengt jordvern ut fra hensyn til matsikkerheten i Norge og for matforsyningen for en økende befolkning i verden. Også usikkerhet knyttet til smitte av dyre- og plantesykdommer tilsier at Norge må ha en betydelig selvforsyningsgrad i tilfelle krise.

Rogaland som et av de viktigste matproduserende fylker i landet med store høgproduktive jordareal i beste klimasone, har et særlig ansvar for å sikre matjorda også for kommende generasjoner. Fylkesrådmannen kan vanskelig se at kortsiktige behov til utbyggingstiltak kan forsvare nedbygging av denne ikke-fornybare ressurs som landet har behov for.

Fylkesrådmannen har ovenfor pekt på de verktøy kommunene, regionale myndigheter og statlige etater har gjennom Plan- og bygningsloven for styre arealutviklingen på en balansert måte. Gjeldende fylkesdelplaner for samordnet areal og transportplanlegging for både Jæren og Haugalandet har medført kartlegging av kjerneområder for landbruk og der det knyttes en bevisst holdning til å unngå nedbygging av disse arealene. I tillegg er det for Jæren vist langsiktig grense landbruk der kommunene er gitt et handlingsrom for utvikling av byer og tettsteder fram til 2040.

Det er imidlertid tydelig dokumentasjon på at enkelte kommuner i fylket der befolkningsveksten har vært uvanlig stor de siste år, likevel har fremmet planer for nye utbyggingsområder inn i de definerte kjerneområdene for landbruk. Dette oppfatter fylkesrådmannen slik at forståelsen av planbegrepet "kjerneområde landbruk" ikke gir tilstrekkelig sikkerhet for vern av den høgproduktive matjorda i fylket. Et stort antall dispensasjonssaker i kjerneområdene synes å underbygge dette inntrykk.

Innføring av regional planbestemmelse slik ny Plan- og bygningslov åpner for, kan være aktuelt tiltak for de deler av Rogaland som omfattes av godkjente fylkesdelplaner for samordnet areal- og transport. Slike bestemmelser vil åpenbart kunne gi et vern om arealressursene i landbruket over en periode. Men bestemmelsene vil gi et kortsiktig vern (10 år/ med mulighet for forlengelse) og vil stadig være gjenstand for revisjoner og ikke minst bli utfordret på dispensasjonsønsker. Det langsiktige vern om matjorda som næringen trenger i forhold til forutsigbarhet oppnås ikke fullt ut gjennom slik regional bestemmelse.

Departementets forslag om å innføre en jordvernhjemmel for mulig vurdering av å opprette særskilte jordvernområder, er å anse som en ekstra lovmessig markering av allerede definerte kjerneområder for landbruk der det er et åpenbart behov for dette. Landbruk i slike verneområder skal drives som før, men toleransen for annen konkurrerende virksomheter som krever at produktiv matjord går ut av produksjon, skal være streng. Dette er nøyaktig lik den beskyttelse store areal i landet i dag har gjennom vern etter f.eks naturvernloven.

For kommunene kan det umiddelbart virke som at slik lovendring innebærer et inngrep i det lokale selvstyre. Dette vil også være rett for de tilfeller der kommunen selv har skisser arealløsninger i strid med overordnede bestemmelser, planer og

nasjonale målsettinger. Vi minner om at det også for områder etter naturvernloven er gitt rom for lokal forvaltning der forholdene har ligget til rette for dette.

Den store gevinsten ved å åpne for opprettelse av jordvernområder, er å få et begrep som er entydig for hele landet og som har den nødvendige iboende motstand mot uønsket press om omdisponering og nedbygging. For lokale og regionale planmyndigheter og statlige etater vil det her ligge en effektivisering ved at områdene ikke er gjenstand for alternative utredninger om utnyttelse. Planleggingsblikket må rettes mot de mer uproduktive områder i en region; områder som i mange tilfeller allerede er avklart for byvekst og utvikling i det regionale plansystem.

Fylkesrådmannen vil ut fra dette støtte forslaget fra Landbruks- og matdepartementet om en endring av jordloven som muliggjør vurdering av å opprette særskilte jordvernområder.

Forslag til vedtak:

1. Rogaland fylkeskommune viser til bestemmelsene i Plan- og bygningsloven og mener at disse i dag er det bærende redskap for kommunene, regional planmyndigheter og statlige etater i arbeidet med å ta vare på høgproduktive landbruksareal.
2. Rogaland fylkeskommune mener at den foreslåtte endringen av jordloven som åpner for å vurdere opprettelse av særskilte jordvernområder kan være et nødvendig supplement til gjeldende regional- og kommuneplaner for å sikre bevaring av landets matjord der denne er gjenstand for et sterkt utbyggingspress.
3. Rogaland fylkeskommune vil tilrå at loven åpner for mulighet til lokal forvaltning av søknader om fritak fra forbudet i §14, 1.ledd, der det ligger til rette for det og kommunen selv ønsker det.

Liv Fredriksen
Fylkesrådmann

Terje Fatland
Fylkesdirektør